

CZU: 343.12

[https://doi.org/10.52277/1857-2405.2021.3\(58\).06](https://doi.org/10.52277/1857-2405.2021.3(58).06)

APRECIEREA PROBELOR LA ADOPTAREA HOTĂRÂRILOR DE PUNERE PE ROL A CAUZEI PENALE

Lilia LUPAȘCO,
judecător, doctorand, USM
<https://orcid.org/0000-0002-0060-7908>

SUMAR

Procesul penal manifestă un caracter etapizat, iar fiecare dintre fazele procesului vizează rezolvarea anumitor chestiuni și finalizează cu adoptarea unor soluții corespunzătoare. Faza pregătirii cauzei penale pentru judecare este un exemplu relevant. Aprecierea probelor până la adoptarea hotărârii de punere pe rol a cauzei penale este asemenea unui „filtru” care împiedică trecerea cauzei penale în etapa următoare, dacă vor fi descoperite circumstanțe în acest sens. Aprecierea probelor la etapa punerii pe rol a cauzei penale prezintă interes, deoarece aici se pun bazele activității instanței de judecată pentru etapa următoare – judecarea cauzei în fond.

Cuvinte-cheie: proces penal, aprecierea probelor, punere pe rol, cercetare judecătorească, ședință preliminară, sentință.

Introducere

Aprecierea probelor de către instanța de judecată este unul dintre cele mai relevante momente ale procesului penal. Acest fapt se explică prin aceea că întreaga activitate desfășurată la faza de urmărire penală, inclusiv munca depusă și toate probele acumulate, se materializează în soluția care va fi pronunțată de către instanța de judecată [24, p.123-124]. Astfel, aprecierea probelor în procesul penal formează „materia principală” pe care subiecții procesului penal o dezvoltă pe întreaga perioadă a derulării procesului și, în rezultat, judecătorul pronunță o soluție conform convingerii personale, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate, cu protejarea drepturilor și intereselor justițiabililor.

ASSESSMENT OF EVIDENCE IN ADOPTING DECISIONS TO PUT A CRIMINAL CASE

SUMMARY

The criminal process manifests a staged character and each of the phases of the process aims at solving certain issues and ends with the adoption of appropriate solutions. The phase of preparing the criminal case for trial is a relevant example. Assessing the evidence until the decision to prosecute is adopted is like a „filter” that prevents the passage of the criminal case to the next stage if circumstances are discovered in it. The assessment of the evidence at the stage of putting the criminal case on the register shows interest because here the bases of the activity of the court for the next stage – of the trial of the case on the merits are laid.

Key-words: criminal trial, assessment of evidence, commissioning, judicial investigation, preliminary hearing, sentence.

Aprecierea probelor este o activitate psihică (mentală) desfășurată de judecători, care constă în faptul că, fiind ghidați de lege și de conștiința proprie, ei examinează în conformitate cu propria lor convingere fiecare probă separat, apoi – probele în ansamblu, stabilind relevanța, concluziunea, utilitatea și veridicitatea lor în scopul adoptării unei soluții în cauza penală [16, p. 34].

Legea procesual-penală din Republica Moldova conține o serie de reglementări importante care reliefează întreaga esență a conceptului de „apreciere a probelor”. Așadar, în conformitate cu art. 26 din Codul de procedură penală al R. Moldova [4], la înfăptuirea justiției în cauzele penale, judecătorii sunt independenți, se supun doar legii, judecă materialele și cauzele penale conform legii și propriei convingeri bazate pe probele cercetate în cadrul procedurii judiciare. Judecătorul nu trebuie să fie predispus să accepte concluziile procurorului în defavoarea inculpatului și nici să aibă ideea preconcepută că inculpatul a comis o infracțiune ce constituie obiectul învinuirii. În art. 27 din Codul de procedură penală al R. Moldova este stipulat că judecătorul apreciază probele în confor-

mitate cu propria lui convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate, iar norma de la art. 100 alin.(4) din Codul de procedură penală prevede că probele administrate în cauza penală *vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv*. De asemenea, legiuitorul a reglementat că verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele.

Pentru comparație, aducem drept exemplu că în Codul de procedură penală al R.S.S.M. (abrogat) [2] instituția aprecierii probelor era reglementată într-un singur articol (art. 57). Potrivit normei legale, nici o dovadă nu avea o forță probantă dinainte stabilită. Instanța de judecată aprecia probele după propria convingere, bazându-se pe examinarea, sub toate aspectele, completă și obiectivă a tuturor împrejurărilor cauzei, călăuzindu-se de prevederile legii.

În unele izvoare doctrinare mai recente poate fi întâlnită opinia că o apreciere absolut liberă a probelor nu ar exista. Esența argumentelor se rezumă la aceea că instanța de judecată este legată de anumite fapte și evenimente care nu necesită a fi dovedite, reguli unanim cunoscute, prezumții, fapte notorii știute de toți și general acceptate în societate [6, p. 776]. Credem că această părere este corectă, întrucât judecătorul manifestă o limită de discreție în aprecierea probelor. La concluzia respectivă am ajuns în rezultatul coroborării normelor stipulate în art. 27 al Codului de procedură penală, care stabilește că *judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria lui convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate, și în art. 98 alin. (1) din Codul de procedură penală, care stabilește că se consideră fapte și circumstanțe ce nu trebuie dovedite faptele unanim recunoscute*, precum și din evoluția firească a circumstanțelor în cursul examinării cauzelor penale.

Procesul penal manifestă un caracter etapizat, iar fiecare dintre fazele procesului vizează rezolvarea anumitor probleme și finalizează cu adoptarea unor soluții corespunzătoare. Etapa pregătirii cauzei penale pentru judecare este un exemplu în acest sens. În opinia unor cercetători procesualiști [20, p. 82], etapa de pregătire a cauzei penale pentru judecare se reduce la: verificarea calității materialelor primite de la organul de urmărire penală, rezolvarea chestiunilor semnificative din punct de vedere procedural, stabilirea existenței temeiurilor suficiente pentru numirea cauzei spre judecare.

Aprecierea probelor până la adoptarea hotărârii de punere pe rol a cauzei penale este asemenea unui „filtru” care împiedică trecerea cauzei penale în etapa următoare, dacă vor fi descoperite

circumstanțe în acest sens [10, p. 95]. Semnificația acestei faze procesuale este majoră și constă în posibilitatea instanței de a lua o hotărâre în privința cauzei, cum ar fi o sentință de încetare a procesului penal, asigurând astfel garanțiile respectării drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale cetățenilor [14, p. 114].

În istoria dezvoltării procedurii penale au fost și sunt vehiculate mai multe expresii cu înțeles semantic asemănător. Este vorba de sintagmele „pregătirea cauzei pentru judecare”, „ședința preliminară”, „punerea pe rol a cauzei”, „numirea cauzei spre judecare”, pe care le găsim în legislația procesual-penală din R. Moldova, Federația Rusă, Ucraina etc., iar în Codul de procedură penală al României este stipulată „procedura camerei preliminare”. Din punctul de vedere al terminologiei, aceste sintagme au fost supuse unor modificări permanente, iar în calitate de exemplu vom aduce prevederile legislației procesual-penale din România.

În **România**, faza de pregătire a cauzei penale pentru judecare poartă denumirea de *procedura camerei preliminare*. Ca instituție nou introdusă în legislația din România, procedura în camera preliminară reprezintă o fază intermediară și deosebit de importantă a procesului penal, făcând legătura dintre urmărirea penală și faza de judecată [8, p.12]. Reglementarea procedurii în camera preliminară o găsim în dispozițiile art. 342-348 din Codul de procedură penală [3], iar obiectul procedurii îl constituie verificarea, după trimiterea cauzei penale în judecată, a competenței și a legalității sesizării instanței, verificarea legalității administrării probelor, verificarea legalității actelor efectuate de către organul de urmărire penală. Durata procedurii în camera preliminară este de cel mult 60 de zile de la data înregistrării cauzei în instanța de judecată (art. 343).

În doctrina românească s-a menționat că faza camerei preliminare nu este nouă în peisajul juridic românesc, deoarece o instituție similară, denumită „ședința pregătitoare” a existat anterior, o scurtă perioadă de timp (intrată în vigoare prin modificarea Codului de procedură penală în anul 1953) [15, p. 161]. Astfel, în legea procesual-penală din perioada 1953-1968 legiuitorul român reglementa o instituție similară camerei preliminare, denumită la acea vreme „ședința pregătitoare” [1], instituție menită cu rol de filtru, pentru a nu fi trimise în judecată decât acele persoane împotriva cărora există probe necesare, suficiente și legal administrate.

În **Republica Moldova**, *punerea pe rol a cauzei penale* este reglementată în articolele 344-353 din Codul de procedură penală. Astfel, în conformitate cu art. 344 alin. (1) din CPP, orice cauză penală

care parvine în instanță este repartizată aleatoriu, în termen de o zi, judecătorului sau, după caz, completului de judecată. Distribuția aleatorie a dosarelor se efectuează prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD), conform dispozițiilor art. 6¹ din Legea privind organizarea judecătorească nr. 514/1995 [7], art. 344 din Codul de procedură penală și Regulamentului privind modul de distribuție aleatorie a dosarelor pentru examinare în instanțele judecătorești, aprobat prin Hotărârea CSM nr. 110/5 din 05.02.2013 [12]. Fișa de repartizare aleatorie se anexează în mod obligatoriu la fiecare dosar penal.

Tot prin intermediul PIGD se stabilește gradul de complexitate a cauzelor penale, baza normativă în acest sens fiind Regulamentului privind stabilirea gradelor de complexitate unice naționale a cauzelor judiciare civile, penale și contravenționale, aprobat prin hotărârea CSM nr. 165/6 din 18.02.2014 [13]. Conform pct. 4 din Regulament, gradele de complexitate a cauzelor reflectă nivelul efortului intelectual, psihic și moral al judecătorului, timpul necesar soluționării unei cauze, precum și circumstanțele cauzei (mai multe obiecte, părți, volume etc.).

Criterii de apreciere a probelor în ședința preliminară

După ce dosarul penal a fost repartizat judecătorului prin sistemul computerizat de distribuție aleatorie, judecătorul este obligat să efectueze prima măsură – *numirea ședinței preliminare*. Această etapă este cuprinsă între momentul repartizării cauzei către judecător și momentul în care judecătorul fixează termenul pentru ședința preliminară.

Potrivit art. 345 alin. (1) din Codul de procedură penală, în termen de cel mult 3 zile din ziua în care dosarul a fost repartizat, judecătorul fixează termenul pentru ședința preliminară. După ce va studia cu atenție materialele și va soluționa o serie de chestiuni prevăzute prin lege (asigurarea prezenței inculpatului; asigurarea inculpatului cu apărător; informarea procurorului și a părții vătămate despre data, locul și ora ședinței etc.), judecătorul emite o încheiere cu privire la fixarea termenului pentru ședința preliminară.

În literatura de drept procesual penal s-a reliefat că trăsătura principală a ședinței preliminare o constituie caracterul ei preparator; pregătirea desfășurării în condiții cât mai bune a judecății în fond pentru a garanta o soluție justă a acesteia [25, p. 13]. În viziunea unor cercetători (*S. Kornakova, V. Șcerbakov*), ședința preliminară este menită să aprecieze dacă probele au fost legal administrate. Această verificare a probelor în ședința preli-

minară este necesară pentru ca instanța, judecând cauza penală în fond, să poată hotărî dacă faptele incriminate sunt veridice și dacă inculpatul este vinovat [18, p. 44].

Instituția „ședinței preliminare” a generat numeroase dispute în plan doctrinar. Au fost înaintate o serie de întrebări: dacă instanța (în ședința preliminară) trebuie să se pronunțe asupra vinovăției sau nevinovăției inculpatului?; dacă în ședința preliminară instanța este în drept să aprecieze probele din punctul de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor?

Conform opiniei unor cercetători (*T. Reabinina, Iu. Jarikov*), tocmai caracterul preparator al ședinței preliminare exclude pretenția ca instanța să statueze asupra probelor. În ședința preliminară lipsesc principiile publicității și a contradictorialității, fapt care exclude posibilitatea de apreciere a probelor și, prin aceasta, se exclude posibilitatea examinării vinovăției [17, p. 56; 23, p. 23]. După *S. Kripinevici*, în ședința preliminară nu se analizează probele, căci prin aceasta instanța s-ar pronunța asupra fondului. Probele pot fi examinate numai pentru a se vedea dacă sunt suficiente și necesare, pentru a clarifica împrejurările în care s-au săvârșit faptele. Examinarea probelor din punct de vedere al legalității înseamnă doar a verifica dacă acestea sunt legale (dacă printre ele nu sunt și probe obținute ilegal, fiind neadmise de codul de procedură penală), precum și faptul dacă administrarea lor s-a făcut în formele procesuale prescrise de Codul de procedură penală [19, p. 38]. În opinia autorului citat, orice verificare în ședința preliminară a vinovăției făptuitorului este exclusă. Stabilirea adevărului și statuarea asupra vinovăției făptuitorului este de atribuția exclusivă a ședinței de judecată.

Un alt cercetător rus (*A. Piuik*) ajunge la concluzia că în ședința preliminară probele nu pot fi apreciate în vederea stabilirii adevărului. Probele nu pot constitui obiect de apreciere în ședința preliminară deoarece, la etapa respectivă, nu poate fi apreciată pe deplin concludența, utilitatea și veridicitatea probelor. O apreciere deplină a probelor poate fi realizată numai la etapa cercetării judecătorești prin coroborarea probelor în ansamblu. Potrivit autorului citat, în ședința preliminară judecătorul se va expune doar asupra pertinentei probelor înaintate de către părți și va decide care probe să fie prezentate la judecarea cauzei [21, p. 34]. În susținerea considerentelor relatate supra, *I. Popova* a menționat că în ședința pregătitoare instanța de judecată decide numai asupra pertinentei probelor și nu trebuie să anticipeze în nici un fel soluția finală [22, p. 74].

Expunându-ne punctul de vedere, dacă corelăm opiniile doctrinare indicate supra cu normele din Codul de procedură penală al R. Moldova, pu-

tem constata că legiuitorul se referă nu la admisibilitatea probelor, ci la relevanța lor în ședința preliminară. Astfel, în art. 347 din Codul de procedură penală este stipulat că în ședința preliminară părțile sunt obligate să prezinte o listă a probelor, iar după ascultarea opiniilor înaintate de părți, instanța de judecată va decide *asupra relevanței probelor* propuse în liste și va dispune care din ele să fie prezentate la judecarea cauzei.

Potrivit art. 345 alin. (4) din Codul de procedură penală al R. Moldova, în cadrul ședinței preliminare se soluționează o serie de chestiuni legate de punerea pe rol a cauzei penale, precum: cererile și demersurile; lista probelor care vor fi prezentate de către părți la judecarea cauzei; încetarea sau suspendarea procesului penal; măsurile preventive și de ocrotire etc. Cu titlu de excepție, norma legală prevede că, în situația unor cauze penale care necesită o examinare în procedura de urgență, judecătorul este în drept să pună cauza pe rol fără a ține ședința preliminară.

În doctrina autohtonă poate fi întâlnit punctul de vedere că ședința preliminară ar fi o etapă facultativă la examinarea cauzei în fond, deoarece desfășurarea acesteia are ca scop constatarea posibilităților de examinare a cauzei și înlăturarea unor eventuale impedimente. Promotorul acestei opinii în dreptul procesual penal din R. Moldova este profesorul Ig. Dolea. Astfel, în *Comentariul aplicativ la Codul de procedură penală al Republicii Moldova* [6, p. 253] s-a indicat că nu va fi temei de casare a sentinței, dacă ședința preliminară se va desfășura în cadrul părții pregătitoare a ședinței de judecată. Or, principalul este ca să fie respectate toate cerințele și înlăturate toate impedimentele. Astfel, autorul citat ajunge la concluzia că, în situația în care nu este necesară examinarea unor cereri, demersuri și recuzări sau nu este necesar de soluționat alte chestiuni prevăzute de art. 345 alin. (4) din Codul de procedură penală, judecătorul poate pune cauza pe rol, fără a ține ședința preliminară.

Aprecierea probelor la numirea cauzei spre judecare

Dacă nu s-au constatat temeiuri pentru aplicarea prevederilor art. 348-350 din Codul de procedură penală, instanța de judecată numește cauza spre judecare. Totodată, instanța de judecată se va expune asupra chestiunilor stipulate în art. 351 alin. (2) din Codul de procedură penală, precum: data, locul și ora ședinței; procedura în care se va judeca cauza; admiterea apărătorului în proces; lista persoanelor a căror prezență va fi asigurată de către părți; măsurile preventive și de ocrotire etc.

Numirea cauzei pentru judecare este o etapă a procesului penal în care judecătorul, de unul singur, pe baza rezultatelor verificării materialelor cauzei și fără a aborda problema vinovăției inculpatului, stabilește prezența sau absența unor temeiuri de fapt și de drept suficiente pentru punerea pe rol a cauzei penale, în vederea judecării acesteia pe fond. Anume în scopul stabilirii motivelor de fapt și de drept, judecătorul stabilește data ședinței de judecată și efectuează acțiunile pregătitoare necesare pentru examinarea cauzei.

La etapa de numire a cauzei spre judecare în procedura generală nu se soluționează chestiunile cu privire la învinuire și nici cele privind vinovăția inculpatului. În virtutea principiilor prezumției de nevinovăție și a îmfăptuirii justiției numai de către instanță, aceste chestiuni vor fi soluționate la etapa cercetării judecătorești [21, p. 92]. În fața judecătorului se pun o serie de sarcini mai restrânse: de a stabili, pe baza materialelor scrise ale dosarului penal, dacă urmărirea penală a fost desfășurată în conformitate cu legea, circumstanțele cazului au fost elucidate în mod complet și multilateral, dacă au fost respectate drepturile persoanei învinuite, pe marginea învinuirii au fost colectate probe în vederea trimerii cauzei în judecată și dacă aceste probe au fost aduse la cunoștința învinuitului.

Examinând materialele cauzei, judecătorul stabilește dacă au fost colectate suficiente probe pentru examinarea cauzei în instanță. Mai mult, în conformitate cu cerințele legii procesual-penale, judecătorul este obligat să verifice integralitatea circumstanțelor care urmează să fie stabilite. De exemplu, sunt stabilite toate epizoadele de activitate infracțională și toate persoanele implicate în comiterea infracțiunii; se verifică existența la materialele cauzei a informațiilor despre identitatea inculpatului, motivele infracțiunii, natura și quantumul prejudiciilor cauzate prin infracțiune; se stabilește dacă au fost clarificate motivele și condițiile care au contribuit la săvârșirea infracțiunii.

Judecătorul care efectuează aprecierea probelor nu este ținut de aprecierea acestora dată de către organul de urmărire penală. Având o abordare independentă, instanța va putea să aprecieze fiecare probă și să identifice anumite contradicții sau, dimpotrivă, să constate coincidențe, ceea ce va duce la o concluzie cu privire la relevanța și veridicitatea probelor [19, p. 130]. În acest context, reiterăm faptul că în ședința preliminară instanța de judecată va decide numai asupra relevanței probelor (art. 347 din Codul de procedură penală), iar aprecierea tuturor probelor în ansamblu (art. 101 alin. (1) și alin. (2) din CPP) va fi realizată la etapa cercetării judecătorești.

Pentru cercetarea științifică pe care o realizăm manifestă interes punctul de vedere preluat din literatura de specialitate că în activitatea practică sunt frecvente situațiile când, în lista probelor prezentată de către părți în ședința preliminară, au existat probe impertinente, neconcludente, inutile și neveridice [23, p. 145]. Drept urmare, concluzia la care s-a ajuns este că în ședința preliminară nu se poate aprecia care dintre probe sunt veridice și care pun la îndoială situația de fapt. O apreciere a probelor, obiectivă și sub toate aspectele (art. 101 alin. (2) din CPP), va putea fi efectuată numai la judecarea cauzei în fond. Anume aprecierea întregului probatoriu oferă posibilitatea de a trasa concluzii corecte cu privire la relevanța, concludența, utilitatea și veridicitatea fiecărei probe [11, p. 213]. Prin soluția adoptată, judecătorul va scoate în evidență aprecierile și concluziile sale, fără a oferi loc de interpretări.

Propria convingere a judecătorului se va forma în urma examinării probelor în ansamblu, sub toate aspectele, complet și obiectiv. Aprecierea trebuie să se bazeze pe dispozițiile legale – relevanța, concludența și utilitatea probelor. De menționat că judecătorul va trebui să aprecieze proba și după veridicitatea ei. Veridicitatea probelor poate fi descrisă ca fiind o corespundere a informațiilor de fapt examinate de către organul de urmărire penală sau de instanță cu realitatea pe care o probează aceste informații [6, p. 277]. În cele din urmă, judecătorul este obligat să aprecieze toate probele din punctul de vedere al coroborării lor.

La etapa punerii pe rol a cauzei penale acțiunile instanței vor fi reflectate printr-un șir de acte procedurale, precum: 1) încheieri privind soluționarea cererilor și demersurilor; 2) încheiere de transmitere a cauzei penale după competență; 3) încheiere de declinare a competenței; 4) încheiere privind conexitatea cauzelor penale; 5) sentință de încetare a procesului penal; 6) încheiere de suspendare a procesului penal; 7) încheiere de fixare a termenului de judecare a cauzei; 8) procesul-verbal al ședinței preliminare [9, p. 274]. După alt autor, în cadrul ședinței preliminare sunt întocmite două acte procedurale: procesul-verbal și încheierea. Procesul-verbal se întocmește după regulile generale prevăzute în art. 336 din Codul de procedură penală, iar încheierea conține soluția dată de instanță în urma desfășurării ședinței preliminare [6, p. 784]. În acest context, remarcăm faptul că al doilea autor, enumerând actele procedurale pe care instanța le poate adopta în ședința preliminară, a omis sentința de încetare a procesului penal. Deși, în continuarea relatării, autorul a făcut referire totuși la norma din art. 350 al Codului de procedură penală – că încetarea procesului penal

se dispune prin sentință motivată, credem că omisiunea reliefată de noi va contribui la consolidarea materialului doctrinar.

Practica examinării cauzelor penale ne dovedește că erorile comise de instanțele ierarhic inferioare în legătură cu aprecierea probelor pot complica semnificativ examinarea cauzei și pot deveni chiar motiv de casare a deciziei. În calitate de exemplu vom aduce *Decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 02.02.2021, dosarul nr. 1ra-119/2021* [5], prin care a fost admis recursul ordinar declarat de către avocat în numele inculpatului, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03.06.2020, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

În motivarea deciziei, instanța supremă a concluzionat că instanța de apel, pronunțând decizia de condamnare a inculpatului, după ce a casat sentința prin care inculpatul a fost achitat, nu a respectat prevederile legale care stipulează modalitatea de examinare a cauzelor în instanța de apel în cazul existenței unei sentințe de achitare. Instanța de apel a pus la baza deciziei de condamnare declarațiile martorilor acuzării, lăsând demersul apărării de audiere a martorilor, fără cercetarea nemijlocită în ședința instanței de apel, încălcând în așa mod dreptul inculpatului la un proces echitabil. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urma să se conducă de prevederile art. 436 din Codul de procedură penală, să verifice și să aprecieze profund probele administrate pe parcursul procesului penal, să le dea apreciere cuvenită, cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să dea răspuns la argumentele invocate în recursul apărării, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată. Instanța de recurs a reiterat că instanța inferioară are obligația să examineze probele care confirmă vinovăția sau nevinovăția persoanei, să argumenteze motivele admiterii sau respingerii probelor – atât de învinuire cât și cele de apărare. Aprecierii urmează a fi supuse toate probele, indiferent de faptul că sunt cuprinse în dosarul penal sau prezentate de către părți în ședință.

Generalizând cele relatate, putem concluziona că, la adoptarea de punere pe rol a cauzei penale, instanța de judecată se va expune doar asupra relevanței probelor înaintate de către părți și va decide care probe să fie prezentate la judecarea cauzei.

Aprecierea relevanței probelor la etapa punerii pe rol a cauzei penale manifestă interes, întrucât aici se pun bazele activității instanței de judecată pentru etapa următoare – a rejudecării cauzei în fond. Aprecierea probelor până la adoptarea hotărârii de punere pe rol a cauzei penale se realizează

din punctul de vedere al pertinentei probelor și poate fi asemănată unui „filtru”.

Anume în cadrul ședinței preliminare instanța de judecată va decide asupra pertinentei probelor administrate și va hotărî care probe să fie admise la judecarea cauzei în fond. În același timp, experiența practică ne dovedește că aplicarea de către judecători a dispozițiilor stipulate în art. 345 alin. (2) din Codul de procedură penală privind punerea cauzei pe rol fără a ține ședința preliminară poate să genereze consecințe negative în raport cu aprecierea pertinentei probelor. De aceea, concluzia la care am ajuns este că derularea ședinței preliminare constituie o acțiune indispensabilă pentru instanță, inclusiv la judecarea cauzelor în procedură de urgență.

Referințe bibliografice:

- Bălan C. *Instituția camerei preliminare. O modalitate de eficientizare a procesului penal sau repetarea unei greșeli? Trimiterea în judecată*, https://drept.unibuc.ro/dyn_doc/publicatii/revista-stiintifica/Balan%20Cristian.pdf (vizitat 02.03.2021).
- Codul de procedură penală al R.S.S.M. din 24.03.1961. În: *Buletinul Oficial al R.S.S.M.*, 1961, nr. 10. Abrogat.
- Codul de procedură penală al României. Nr. 135 din 01.07.2010. În: *Monitorul Oficial al României*, 2010, nr. 486.
- Codul de procedură penală al Republicii Moldova. Nr. 122 din 14.03.2003. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2013, nr. 248-251
- Decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 02.02.2021. Dosar nr. 1ra-119/2021. Arhiva Judecătorei Drochia, sediul Râșcani.
- Dolea Ig. *Codul de procedură penală al Republicii Moldova: Comentariu aplicativ*. Chișinău: Cartea Juridică, 2016. 1172 p.
- Legea privind organizarea judecătorească. Nr. 514 din 06.07.1995. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2012, nr. 185.
- Manea T., Uzlău A., Voicu C. *Camera preliminară. Practica judiciară*. București: Hamangiu, 2017. 325 p.
- Manualul judecătorului pentru cauze penale* / coord. M. Poalelungi. Chișinău: Tipografia Centrală, 2013, 1192 p.
- Moisa C. *Probele în procesul penal*. Ediția a 2-a. București: Hamangiu, 2020. 536 p.
- Petrușca S. Suficiența probelor pentru emiterea hotărârilor în procesul penal. În: *Revista științifică a USM „Studia Universitatis Moldaviae”, Seria „Științe sociale”*, 2019, nr. 3 (123), p. 211-216.
- Regulamentul privind modul de distribuire aleatorie a dosarelor pentru examinare în instanțele judecătorești, aprobat prin Hotărârea CSM nr. 110/5 din 05.02.2013. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2013, nr. 96.
- Regulamentul privind stabilirea gradelor de complexitate, unice naționale a cauzelor judiciare penale, contravenționale și civile, aprobat prin hotărârea CSM nr.165/6 din 18.02.2014, modificat și completat prin Hotărârea CSM nr. 518/24 din 01.08.2017. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2017, nr. 330-334.
- Speriusi-Vlad A. *Procesul și sistemul judiciar din România*. București: C.H. Beck, 2021. 396 p.
- Volonciu N. Modificările Codului de procedură penală al României. În: *Revista de Științe Sociale-Juridice*, 1956, nr. 6, p. 161.
- Брянская Е.В. *Аргументирующая сила доказательств при рассмотрении уголовных дел в суде первой инстанции*: Монография. Иркутск: ИГУ, 2015. 193 с.
- Жариков Ю.С. *Теоретические основы судебной состязательности и их реализация в уголовном судопроизводстве России*: учебное пособие. Москва: КноРус, 2021. 160 с.
- Корнакова С.В., Щербakov В.А. *Проблемы реализации принципа справедливости в российском уголовном судопроизводстве*: Монография. Москва: Юрлитинформ, 2019. 143 с.
- Крипинеvич С.С. *Институт подготовки к судебному заседанию и формы его реализации в досудебных стадиях уголовного судопроизводства Российской Федерации*: Монография. Москва: Юрлитинформ, 2020. 149 с.
- Лазарева В.А., Иванов В.В., Утарбаев А.К. *Защита прав личности в уголовном процессе России*. 4-е издание. Учебное пособие. Москва: Юрайт, 2020. 268 с.
- Пилюк А.В. *Роль суда в доказывании обстоятельств уголовного дела в современном уголовном судопроизводстве Российской Федерации*. Москва: Юрлитинформ, 2020. 256 с.
- Попова И.П. *Обвинительный приговор без назначения наказания в российском уголовном судопроизводстве*. Москва: Юрлитинформ, 2020. 333 с.
- Рябинина Т.К. *Деятельность суда по назначению и подготовке уголовного дела к судебному заседанию в механизме реализации судебной власти*: Монография. Москва: Юрлитинформ, 2021. 216 с.
- Синицын А.А. Особенности оценки достаточности доказательств судом в стадии судебного разбирательства в первой инстанции по уголовным делам. В: *Закон и право*, 2019, № 7, с. 122-126.
- Хорьяков С.Н., Гордеев А.Ю. Процессуальные особенности проведения предварительного слушания в уголовном судопроизводстве. В: *Проблемы правоохранительной деятельности*, 2020, № 2, с. 11-18.

